

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

[*Εικόνες ποιητῶν καὶ λογογράφων*

παλαιότερων καὶ ἐκλιπόντων]

ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ. — Ὁ κατ' ἔξοχὴν ἔθνικὸς ποιητὴς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἐγεννήθη ἐν Λευκάδι τῇ 2 Αὐγούστου 1824. Τὰ πρῶτά του δοκίμια ἦσαν τὰ «Στιχουργήματα» (1845), παιδικὰ πρωτόλεια ἀνάξια λόγου. Εἶτα συνέθεσε τὰ «Μνημόσυνα» (1857), τὴν «Κυρὰ Φροσύνη» καὶ τὸν «Ἀθανάσιον Διάκον» (1867) καὶ τὸν «Φωτεινόν». Ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν Ἴόνιον Ἀκαδημίαν, ἐσπούδασεν εἰς Γενεσῆν καὶ Παρισίους, μεθ' ὃ ἤκολούθησε νομικὰ εἰς Πίζαν τῆς Ἰταλίας γενόμενος διδάκτωρ. Ἐξελέγη πολλάκις ἀντιπρόσωπος Λευκάδος εἰς τὴν Ἴόνιον Βουλὴν καὶ εἶτα εἰς τὴν Ἐθν. Συνέλευσιν καὶ τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων. Ἦτο ὁπαδὸς τῆς Ἐνώσεως συντάξας καὶ τὸ ἀπὸ 10 Μαΐου 1862 σχετικὸν διάγγελμα τῆς Ἐπτανησιακῆς Βουλῆς πρὸς τὸν Λόρδον Ἀρμωστήν. Πλὴν τῶν ἐκτενῶν ποιημάτων του ἔγραψε καὶ πολλὰ ἄλλα συντομώτερα, ἐν οἷς ἔσχον κατέχουσι θέσιν ὁ «Ἀστραπόγιαννος», ἡ «Ἀγοράμπελη», τὸ «Ρόδο καὶ ἡ Δροσοῦλα» καὶ ἄλλα. Συνέθεσε καὶ ἀπήγγειλε τὴν γνωστὴν ᾠδὴν πρὸς τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον τὸν Ε' εἰς τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος του. Ἦτο προσέτι βαθύς μελετητὴς τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἰδιαίτατα δὲ τῆς δούλης Ἑλλάδος καὶ τῶν ἀρματωλικῶν χρόνων, ὡς καὶ τῶν ἐνδόξων σελίδων τοῦ Ἐθνικοῦ ἀγῶνος, οὕτω δὲ τὰ πλεῖστα τῶν ποιητικῶν του ἔργων συνώδευσεν καὶ μετὰ πληθύν ἱστορικῶν σημειώσεων καὶ κρίσεων πολλοῦ λόγου ἀξίω. Ἡ τελευταία ἐκδοσις τῶν «Ἀπάντων» του ἐγένετο ἐν τῇ «Βιβλιοθήκῃ Μαρασλή» μετὰ ἀναλυτικωτάτης κριτικῆς μελέτης ὑπὸ τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ. Ἀπέθανε τῷ 1879.

ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. — Ἐγεννήθη τῷ 1805 ἐν Συρράκῃ τῆς Ἡπειροῦ. Ἐγραψε πλεῖστα ποιήματα, ἐν οἷς τὰς «Σκιὰς τοῦ Φαλήρου» (1843), τὸ «Χάνι τῆς Γραβιάς» (1848), τὸν «Βότσαρην» (1850), ὅστις ἂν καὶ ἀπομείνας ἀτελής, θεωρεῖται ὡς τὸ ἀριστούργημά του, τὸ εἰς δημοτικὸν ποιημάτων «Ἡ κόρη τοῦ Γερομούργου» (1856), τὸ «Μεσολόγγιον» (1851), βραβευθὲν εἰς τὸν Πάλλειον ποιητ. διαγωνισμόν, τὸ «Στόμιον τῆς Πρεβέζης» (1852), τὸ «Συναπάντημα» (1852), ἐν τῶν ὠραιότερων του λυρικῶν, τοὺς «Ἀρματωλοὺς καὶ Κλέπτας» (1853), βραβευθέντας ἐπίσης, τὰς «ᾠδὰς Σχολῆς» (1854), τὰς «Ἀγαμνήσεις» (1855), καὶ ἄλλα. Διετέλεσε διευθυντὴς τῆς συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ «Εὐτέρπη» ἐφιλοπόνησε δὲ καὶ πλεῖστα μεταφράσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸν *Ρεσδην* καὶ τὰς *Τελευταίας Ἡμέρας τῆς Πομπηίας* τοῦ Βούλβεργ Λύττον. Ὑπηρέτησε τὸ ἔθνος ὡς οἰκονομικὸς ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ, ἀνελθὼν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ *ἐπικαταλυματίου*. Ἀπῆθαν ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Σεπτεμβρίου τοῦ 1858.

ΜΑΡΓΑΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. — Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1859. Ἐγραψεν ἀρκετὰ λυρικὰ ποιήματα δημοσιευθέντα εἰς διάφορα ἡμερολόγια καὶ περιοδικά. Ἐξέδωκε τὴν λυρικὴν συλλογὴν «Ὀλίγοι στίχοι» (1889). Ἀπέθανεν ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1895.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑΙ

ΠΟΙΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΩΝ

(*Ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας καὶ ἐντεῦθεν*)

[Πρὸς πλουτισμὸν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ «Γραμματολογικοῦ Λευκάματος», τοῦ περιληφθέντος εἰς τοὺς δύο τελευταίους τόμους τοῦ Ἐθν. Ἡμερολογίου τῶν ἐτῶν 1910 καὶ 1911, παραθέτομεν καὶ ἐφέτος τὰς ὀλίγας ἕδε φυσιογνωμίας μετὰ συντόμου γραμματολογικοῦ σημειώματος ὧσων ἠδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν τὰς εἰκόνας. Οὕτως ἐλπίζομεν ὅτι βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον θὰ παρουσιάσωμεν πλήρη τὴν Φιλολογικὴν Πίνακοθήκην ὧσων τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλην. Ἐπανάστασεως μέχρι σήμερον ποιητῶν καὶ λογογράφων, τῶν ἐκπροσωποῦντων τὴν συγχρονον πνευματικὴν καὶ φιλολογικὴν Ἑλλάδα.]

Ἀριστοτ. Βαλαωρίτης

Γεώργ. Ζαλοκώστας

Διονύσιος Μάγαρης

Διονύσιος Σολωμός

Παναγιώτης Σούτσος

Γεώργιος Τερτσέτης

ΣΟΛΩΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. — Ὁ κορυφαῖος ἐκ τῶν ποιητῶν τῆς νέας Ἑλλάδος. Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1798. Ἐσπούδασε λατινικὴν καὶ ἰταλικὴν φιλοσοφίαν ἐν Ἑνετία καὶ Κρεμώνῃ, εἶτα ἠκολούθησε νομικὰ εἰς Παβίαν, ὅπου καὶ ἐγένετο διδάκτωρ (doctor utriusque juris). Ἐπανελθὼν εἰς Ζακύνθον (1818) διέμεινεν ἐπὶ δεκαετίαν, μεθ' ἧς μετέβη καὶ ἐγκατέστη ὀρθολογικῶς εἰς Κέρκυραν ἀσχολούμενος εἰς τὴν ποίησιν καὶ εἰς μελέτας φιλολογικὰς καὶ κριτικὰς. Ἐκ τῶν ποιημάτων του πρωτεύει ὁ Ἕγνος εἰς τὴν ἐλευθερίαν, μελοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ συγχρόνου του Μαντσάρου καὶ καθιερωθεὶς ὡς ὁ ἔθνικὸς ὕμνος. Ἐπίσης οἱ «Ἐλεύθεροι πολιορκημένοι», ὁ «Λάμπρος», ἡ «Φαρμακωμένη», τὸ ἐπίγραμμα τῶν Ψαρῶν, καὶ πλείστα ἄλλα, ἐν οἷς τὸ «Ἰατροσυμβούλιον», ἐπιγράμματα, σατυρικά, κλπ. Συνέθεσεν ἐπίσης πλείστα ποιήματα καὶ εἰς τὴν ἰταλικὴν κατ' οὐδὲν ὑπολείπόμενα τῶν ἑλληνικῶν. Ἀπέθανεν ἐν Κερκύρᾳ τὴν 9 Φεβρουαρίου τοῦ 1855. Τῷ δὲ 1865 μετενεχθῆσαν τὰ ὄστα αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς Ζακύνθον κατατεθέντα εἰς τὸ ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου (ἔκτοτε πλατεία τοῦ Ποιητοῦ) ἀνεγερθὲν μασσαλεῖον.

ΣΟΥΤΣΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ. — Ἐγεννήθη ἐν Κων/λει τῷ 1806. Ἐξέδωκεν ἐν Παρίσις γαλλιστὶ τὰς «Ῥῥῆσας νεαροῦ Ἑλληνο». Συνέθεσεν εἶτα τὸν «Ὀδοιπόρον», τῷ δὲ 1833 τὸν «Λέανδρον» φιλοσοφικοπολιτικὸν μυθιστόρημα, καὶ τὴν «Κιθάραν», συλλογὴν ποιημάτων (1835), κατόπιν τὸν «Μεσσίαν, τὴν τραγωδίαν «Εὐθύμιος Βλαχάβας», τὸν «Ἄγνωστον» καὶ τέλος τὴν τραγωδίαν «Καραϊσκος». Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ὀκτωβρ. 1868.

ΤΕΡΤΣΕΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. — Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῇ 17 Νοεμβρ. 1800. Διδάκτωρ τοῦ Δικαίου, σπουδᾶσας ἐν Ἰταλίᾳ. Διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Γαλλ. Γλώσσης καὶ τῆς Ἑλλ. Ἱστορίας ἐν Ναυπλίῳ. Ὡς δικαστὴς ἠρνήθη νὰ ὑπογράψῃ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη, καταγγελλθεὶς δὲ ἐδημοσίευσεν τὴν «Ἀπολογίαν» του (1835). Ἀπὸ τοῦ 1844 διετέλεσεν ἰσόβιος διευθυντὴς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς. Θιασώτης τῆς δημοτικῆς γλώσσης. Ἐδημοσίευσεν: «Τὸ Φίλημα», «Δοκίμιον Ἑθν. Ποιήσεως» (1833), «Ἡ ἀρραβὼν» (1834), «Ἀπλὴ γλώσσα», συλλ. ποιημ. καὶ διηγημάτων (1847), «Κόριννα καὶ Πίνδαρος» (1853), «Οἱ γάμοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου» (1856), «Δόγος εἰς τὴν 25ην Μαρτίου» (1856), «Epistola à Ugo Foscolo» (1861), «La morte di Socrate» (1866), τὸ «Ὀνειρον τοῦ Φώτου» (1894). Μετέφρασε ἐκ τῆς λατινικῆς τὸ «Ὀνειρον τοῦ Σκηπίωνος» καὶ τὸν «Οἰδίποδα» εἰς τὴν δημοτικὴν. Κατέλιπε καὶ ἔργα ἀνεκδότα, ἐν οἷς καὶ τὸ «Ὀνειρον τοῦ βασιλέως» γραφὲν τῷ 1848. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1874.

ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Σε ἴδα καὶ δοῦλα καὶ κερά, Σουλτάνα κι' αἰσιγγάνα,
 σέ ἴδα κορίτσι λεύτερο καὶ βαρεμένη μάνα.
 Καὶ σέ ξαναῖδα νὰ πουλᾷς στὸ δρόμο τὴν τιμὴ σου,
 σέ μοναστηῖρι σφαλιχτὴ νὰ λῆς τὴν προσευχὴ σου.
 Καὶ φάνηκες στὰ μάτια μου ἴδια παντοῦ. Γιὰ μένα
 τὴν ἁμαρτία ἐὸν γεννᾷς, μιᾶς ἁμαρτίας γέννα,
 καὶ μεῖς σοροὶ σίης σάοκας σου τὸ δυνατὸ μαγνήτη
 θὰ κροῦμε τὸ παλάτι σου καὶ τὸ φτωχὸ σου σπίτι.

[Σμύρνη, 1911]

Κ. Ι. ΦΡΙΑΛΓΓΟΣ